

Modlitba v liturgii

Papež František řekl při audienci, že je třeba „znovu objevit liturgii“, protože je to pokrm pro náš vztah s Kristem. „Liturgie sama o sobě není jenom spontánní modlitbou, ale úkon církve, setkání se samotným Kristem, který se zpřítomňuje v Duchu svatém skrze posvátná znamení, aby nám předal svou milost.“

04.02.2021

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V dějinách církve lze vícekrát zaznamenat pokušení o praktikování křesťanství, založeného na niterných pocitech, které nepřiznává veřejným liturgickým obřadům jejich duchovní důležitost.

Tento sklon si často nárokoval domnělou vyšší vytríbenost religiozity, která by nezávisela na vnějších obřadech, považovaných za zbytečnou či škodlivou přítěž. Jeho kritika se nezaměřovala pouze na určitou formu obřadu či způsob jeho slavení, nýbrž na samu liturgii, liturgickou formu modlitby.

V církvi skutečně můžeme najít jisté formy spirituality, které do sebe nedokázaly příslušně začlenit daný liturgický moment. Mnozí věřící, ačkoli se pilně účastní obřadů, zejména nedělní mše, čerpají pokrm pro svou víru a duchovní život spíše z jiných zdrojů devocionálního typu.

V posledních desetiletích se hodně pokročilo a konstituce *Sacrosanctum Concilium* II. Vatikánského koncilu představuje předěl na této dlouhé cestě. Uceleně a uspořádaně totiž zdůrazňuje důležitost božské liturgie v životě křesťanů, kteří v ní nacházejí ono objektivní zprostředkování skutečnosti, že Ježíš Kristus není idea či pocit, nýbrž živá Osoba, a jeho tajemství je historickou událostí.

Křesťanská modlitba prochází skrze konkrétní zprostředkovatele, jimiž jsou Písmo svaté, svátosti, liturgické obřady, společenství. V křesťanském životě nelze odhlédnout od tělesné a hmotné sféry, protože v Ježíši Kristu se právě tato oblast stala cestou ke spáse. Mohli bychom říci, že se máme modlit také tělem: tělo vstupuje do modlitby.

Neexistuje tudíž křesťanská spiritualita, která by nebyla ukotvena ve slavení svatých tajemství.

Katechismus píše: » Poslání Krista a Ducha svatého, jež ve svátostné liturgii církve hlásá, zpřítomňuje a sděluje tajemství spásy, pokračuje v srdci, které se modlí.« (2655).

Liturgie sama o sobě není jenom spontánní modlitbou, nýbrž něco více a mnohem původnějšího: je to úkon, který zakládá veškerý křesťanský prožitek, a proto též modlitbu. Je to událost, dění, přítomnost, setkání. Setkání s Kristem. Kristus se zpřítomňuje v Duchu svatém skrze posvátná znamení, z čehož se pro nás křesťany odvozuje nutnost účasti na božských tajemstvích.

Odvážil bych se říci, že křesťanství bez liturgie je křesťanství bez Krista. Bez celého Krista. Dokonce i v tom nejprostším obřadu, jaký slavili a dosud slaví pronásledovaní křesťané ve věznicích anebo skrytu svých domovů, se Kristus reálně zpřítomňuje a dává svým věřícím.

Právě tento objektivní rozměr liturgie vyžaduje vroucnost při jejím slavení, aby se tak milost, vylévaná v obřadu, nerozptylovala, nýbrž zasáhla do prožitku každého jednotlivce. Katechismus to velmi dobře vysvětluje a praví: »Modlitba zniterňuje a vstřebává liturgii během jejího slavení i po něm« (tamtéž). Mnohé křesťanské modlitby nepocházejí z liturgie, tedy svátostné mediace Ježíše Krista, avšak všechny, jsou-li křesťanské, ji předpokládají. Pokaždé, když slavíme křest, posvěcujeme chleba a víno v Eucharistii, anebo pomazáváme posvátným olejem tělo nemocného, Kristus je zde. Jedná a je přítomen stejně, jako když uzdravoval slabé údy nemocného, či při Poslední večeři předával svou závěť ke spáse světa.

Křesťanova modlitba si přisvojuje Ježíšovu svátostnou přítomnost. To, co je vnější, se stává naší součástí:

liturgie to vyjadřuje dokonce tak přirozeným gestem, jakým je požívání pokrmu. Mši nelze jenom “naslouchat”, ani to není správný výraz: “Jdu si poslechnout mši”. Nelze jí pouze naslouchat, jako bychom byli pouhými diváky čehosi, co se odvíjí, aniž by nás to pohltilo. Mše se vždy *slaví*, a to nejenom ze strany kněze, který jí předsedá, nýbrž slaví ji všichni křesťané, kteří ji prožívají. A středem je Kristus! Všichni se – v různorodosti darů a služeb – připojujeme k jeho konání, neboť On, Kristus, je Protagonistou liturgie.

Když první křesťané začínali s prožíváním bohoslužby, ve světle a síle Ducha svatého v ní zpřítomnili Ježíšova gesta a slova, aby se tak jejich život naplněný milostí stával duchovní obětí přinášenou Bohu. Takový přístup byl skutečnou “revolucí”. Svatý Pavel v listě Římanům píše: “Pro Boží

milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba” (12,1). Život je povolán k tomu, aby se stával bohoslužbou, avšak to se nemůže stát bez modlitby, zejména modlitby liturgické. Tato myšlenka ať nám pomáhá, když jdeme na mši. Chodíme se tam modlit ve společenství, s Kristem, který je přítomen. Když například jdeme na křestní obřad, Kristus je tam přítomen a křtí. “Ale otče”, namítnete, “to je nějaká představa, to se jen tak říká...”. Nikoli, Kristus je přítomen a v liturgii se modlíš s Kristem, který stojí vedle tebe.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/papez-frantisek-modlitba-liturgie/> (12.04.2025)